

[A. Svensson.]

ligesom det er uretfærdigt, at den nuværende Ejer af en bestemt Ejendom holdes oppe ved Rentelettelse, medens den tidligere Ejer ikke fik denne Lettelse. Imidlertid kunde der maaske foretages en vis Udligning, hvor det drejer sig om et enkelt Ejerskifte; naar der er Tale om flere Handler, bliver Sagen straks en anden, men det er formodentlig kun Undtagelser.

Til § 1 hører endvidere, at vi har ment, at en Henvendelse fra de sønderjyske Forpagtere burde imødekommes. Nogle Forpagtere nyder nemlig godt af Rentelettelsen og andre ikke. Ifølge § 5 kan i den omhandlede Periode en Ejendom, som er under Gældsregulering, ikke afhændes eller behæftes med Gæld, Høstpantebreve undtaget; det er en Paragraf, som er indeholdt i det konservative Forslag til Sænering for hele Landet, og den er naturligvis gaaet over i det specielle Forslag for Nord-slesvig. Det til Administration af Rentelettelsen nedsatte Udvalg maa dog kunne foretage Afvigelser, f. Eks. hvor Driftsapparatet er kommet alt for langt ned og maa bringes paa Fode igen, for at Gældsreguleringen ikke skal blive virkningsløs.

I § 2 foreslaas, at Realkreditlaanene overføres til Staten og administreres af Hypoteklaanefonden, ligesom Kautionsisternes Forpligtelser ophæves. Realkreditlaan er særlige sønderjyske Laan, der med Staten som Garant er udlaaet af københavnske Pengeinstitutter til sønderjyske Sparekasser, som saa har videreudlaant dem til sønderjyske Landmænd i Form af Anden-prioritetslaan, og overvejende mod Kautition. Saavel gennem Henstandslovgivning som gennem den Høstpantebreve og Mergellaan tilstaaede Fortrinsret er baade Kreditorernes og Kautionsisternes Stilling blevet væsentligt forringet. Jeg har for et Par Dage siden modtaget et Brev fra Aabenraa Amt, som klart belyser Stillingen. Min Hjemmelsmand skriver bl. a. — jeg udbeder mig den højtærede Formands Tilladelse til at citere disse Linier —:

„Sammen med en Nabo — vi er begge Landmænd — har jeg indgaaet Kautionsforpligtelse for et Laan, stort 5 000 Kr., i en Landejendom. Denne Ejendom er nu af Kreditforeningen stillet til Tvangsauktion. Da vi ikke ser os i Stand til at dække Sparekassen for dens Tilgodehavende eller skaffe Midler til at sætte os i Besiddelse af Ejendommen ved Auktion, er der Fare for, at ogsaa vore Ejendomme sættes under Retsforfølgning. Laanet er optaget i 1925 som

Realkreditlaan ved Aabenraa Bys og Amts Sparekasse. To Aar senere fik Lundtofte Herreds Mergelselskab indført en Sikkerhedshypotek for sit Tilgodehavende. Da nu Krisen satte ind, blev saa godt som alle Mergelselskabets Hypoteker værdiløse, eftersom de stod indførte som tredje og fjerde Hypoteker. Men ved Lov fik Selskabet sikret sig Fortrinsret for sine Fordringer, hvorved Sikkerheden for foranstaaende Hypoteker forringedes betydeligt, saaledes ogsaa den Hypotek, som vi har Kautionsforpligtelse for.“

Det forekommer mig, at med det Forhold, Staten staar i til Realkreditlaanene, vilde en Overtagelse af disse Laan og en Frigørelse af Kautionsisterne ikke være urimelig. Her staar to Hjem paa Spil for en lille Kautions Skyld, og det er to for meget.

I vort Ændringsforslags § 2 foreslaas endvidere, at paa lignende Maade skal der forholdes med de sønderjyske Driftslaaneforeninger og Andelskasser, der overføres til Laanekassen for Sønderjylland. Andelskasserne er smaa Sognesammenslutninger, hvoraf der findes en halv Snes Stykker i de sønderjyske Landsdele. De har haft meget ondt ved at klare Krisen. En er fornylig traadt i Likvidation, og to traadte i Likvidation for et Par Aar siden. Det hører efter mit Skøn med til en omfattende Sænering, at baade Andelskasser og Driftslaaneforeninger bliver gjort til Genstand for en Undersøgelse og, hvor det ønskes, afviklet ved Statens Bistand. Efter § 3 skal Hypoteklaanefonden bemyndiges til at genoptage Udlaansvirksomheden paa de oprindelige Vilkaar og med de forhaandenværende Midler. Jeg gjorde ved første Behandling opmærksom paa, at der er en Del Landmænd, som har Gæld af privat Karakter paa anden Prioritets Plads neden for 85 pCt.-Grænsen, hvor andre har Statslaan, og disse Debitorer er nu daarligt stillet i Sammenligning med de sidstnævnte, fordi de ikke kommer i Betragtning ved Rentelettelse. Der er altsaa ogsaa Ufuldkommenheder ved Rentetilskudsordningen, og vort Ændringsforslag gaar ud paa at give disse uheldigt stillede Landmænd Adgang til at faa de paagældende private Laan ombyttet med Statslaan. Det skulde foregaa gennem Hypoteklaanefonden, som skulde genoptage Udlaansvirksomheden inden for et begrænset Tidsrum. Saa vidt mig bekendt har der været Oplysninger fremme om, at der var 3 Mill. Kr. tilbage af den oprindelige Kapital. Vi har derfor ment, at denne fornyede